

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นตามปัจจัยทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ทั้ง 54 คำ รวมถึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) กับปัจจัยทางสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย ทักษะติดต่อภาษา และเพศ มีอิทธิพลต่อการแปรของเสียงสระ (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น จำนวนผู้บอกภาษาในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 120 คน ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มอายุผู้บอกภาษาเป็น 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-25 ปี หรือกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มอายุ 35-45 ปี หรือกลุ่มวัยกลางคน กลุ่มอายุ 55-65 ปี หรือกลุ่มวัยชรา ถิ่นที่อยู่อาศัยจำแนกเป็น 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนเมือง(ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น) และชุมชนชนบท(ตำบลบ้านโคก อำเภอนนทบุรี) ทักษะติดต่อภาษาผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่มทักษะได้แก่ ทักษะติดต่อภาษาทางบกและทักษะติดต่อภาษาทางลป ส่วนเพศจำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง

การวิเคราะห์การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น ผู้วิจัยใช้การนับความถี่อัตราการปรากฏแต่ละครั้งของการใช้รูปแบบภาษาไทยถิ่นขอนแก่น รูปแบบภาษาไทยกรุงเทพฯ และรูปแบบอื่นๆ จากนั้นนำมาคำนวณเป็นอัตราร้อยละ และบันทึกข้อมูลลงตาราง พร้อมกับทำเป็นแผนภูมิกราฟแท่ง โดยวิเคราะห์ในภาพรวมก่อน แล้วจึงนำปัจจัยทางสังคมทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย ทักษะติดต่อภาษา และเพศ มาวิเคราะห์และทดสอบค่าไคสแควร์ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

5.1 การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น

การวิเคราะห์รูปแบบการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาพรวมพบว่า ผู้บอกภาษากลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาทางสังคมแตกต่างกันในด้านอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย ทักษะติดต่อภาษา และเพศ เลือกใช้รูปแบบภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมากที่สุด แต่ก็ยังเลือกใช้รูปแบบที่เป็นเสียงแบบภาษาไทยกรุงเทพฯ และรูปแบบอื่นๆ ด้วย

5.2 การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ตามปัจจัยทางสังคม

จากการศึกษาการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) โดยยังไม่มี การควบคุมตัวแปรอื่น พบว่าการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมทุกตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยอายุ พบว่าการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) มีความสัมพันธ์กับอายุของผู้พูด กล่าวคือ ผู้บอกภาษากลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยกลางคน และกลุ่มวัยชรา มีการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มวัยรุ่นจะมีการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) แปรเป็นเสียงสระแบบภาษาไทยกรุงเทพฯ มากกว่าวัยกลางคนและวัยชรา ในขณะที่กลุ่มวัยกลางคนและวัยชราจะออกเสียงแบบภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมากที่สุด

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) มีความสัมพันธ์กับถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด กล่าวคือ ผู้บอกภาษาในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บอกภาษาในชุมชนเมืองมีการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) เป็นเสียงสระแบบภาษาไทยกรุงเทพฯ มากกว่าผู้บอกภาษาในชุมชนชนบทที่ยังคงรักษาเสียงแบบภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมากที่สุด

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยทัศนคติต่อภาษา พบว่า การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อภาษาของผู้พูด กล่าวคือ ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติทางบวกและทัศนคติทางลบต่อภาษามีการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษามีการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงสระแบบภาษาไทยกรุงเทพฯ ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษายังคงรักษาเสียงแบบภาษาไทยถิ่นขอนแก่นไว้มากที่สุด

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยเพศ พบว่า การแปรของเสียง (ia) มีความสัมพันธ์กับเพศของผู้พูด กล่าวคือ ผู้บอกภาษาเพศชายและเพศหญิงมีการออกเสียง (ia) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บอกภาษาเพศชายมีการออกเสียง (ia) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงสระแบบ

ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น แต่ผู้บอกภาษาเพศหญิงยังคงรักษาเสียงแบบภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมากที่สุด ส่วนเสียง (ə), (o) และ (ua) ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศของผู้พูด กล่าวคือ ผู้บอกภาษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการออกเสียง (ə), (o) และ (ua) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคนที่มีเพศต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงการออกเสียง (ə), (o) และ (ua) ไม่แตกต่างกัน

กล่าวได้ว่าผลการศึกษากการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นตามปัจจัยทางสังคมโดยไม่ควบคุมตัวแปร ตัวแปรอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย และทัศนคติต่อภาษามีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับตัวแปรเพศนั้นมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ia) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับเสียง (ə), (o) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น

5.3 การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ตามปัจจัยทางสังคมเมื่อควบคุมตัวแปร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยทางสังคมเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ โดยเปรียบเทียบไปตามกลุ่มย่อยที่สุดที่มีตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปรเท่ากัน แตกต่างกันเฉพาะตัวแปรที่ทำการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัย ทัศนคติต่อภาษา และเพศ พบว่าตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ə) เฉพาะกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบททัศนคติทางบวกต่อภาษาและกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบทที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษา ซึ่งกลุ่มวัยกลางคนและกลุ่มวัยชราในชุมชนชนบทที่มีทัศนคติทางบวกยังคงรักษาเสียง [ə] มากที่สุดในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงที่มีทัศนคติทางบวกเริ่มออกเสียงเป็นเสียงแบบภาษาไทยกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้น ส่วนเสียง (o) ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (o) เฉพาะกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบททัศนคติทางบวกต่อภาษาและกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบททัศนคติทางบวกต่อภาษา ซึ่งพบว่ากลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับเสียง (o) ดังกล่าวในกลุ่มวัยกลางคนและกลุ่มวัยชรายังคงรักษาการออกเสียง [o] มากที่สุด ส่วนกลุ่มวัยรุ่นเริ่มมีการออกเสียง [u] แบบภาษาไทยกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้น สำหรับเสียง (ia) ตัวแปรอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ia) ของผู้พูด ส่วนเสียง (ua) ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ua) เฉพาะกลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมืองทัศนคติทางบวกต่อภาษา ซึ่งพบว่ากลุ่มวัยชราเพศหญิง

ในชุมชนเมืองที่มีทัศนคติทางบวกยังคงรักษาการออกเสียง [ua] มากที่สุด และลดลงในกลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงในชุมชนเมืองที่มีทัศนคติทางบวก ส่วนกลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงในชุมชนเมืองที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาออกเสียง (ua) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียง [a:] แบบภาษาไทยกรุงเทพฯ

ปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ทัศนคติต่อภาษา และเพศ พบว่าตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ə) เฉพาะกลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงทัศนคติทางบวกต่อภาษา กล่าวคือ กลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาการออกเสียง [ə] มากที่สุด ในขณะที่กลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงที่มีทัศนคติทางบวกที่อาศัยในชุมชนเมืองออกเสียง [ɪ] มากที่สุด เสียง (o) ตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (o) เฉพาะกลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงทัศนคติทางบวกต่อภาษา กล่าวคือ ผู้บอกลาจากกลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาการออกเสียง [o] มากที่สุด ในทางกลับกันผู้บอกลาจากกลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงในชุมชนเมืองเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการออกเสียงเป็นเสียงแบบภาษาไทยกรุงเทพฯเพิ่มขึ้น ส่วนเสียง (ia) และ (ua) ตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ia) และ (ua) ของผู้พูด

ปัจจัยทัศนคติต่อภาษา เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย และเพศ พบว่าตัวแปรทัศนคติต่อภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ของผู้พูด

ปัจจัยเพศ เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย และทัศนคติต่อภาษา พบว่าตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ə), (o) และ (ua) ของผู้พูด ส่วนเสียง (ia) ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ia) เฉพาะกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองทัศนคติทางลบต่อภาษา ซึ่งพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาเพศหญิงออกเสียง (ia) เป็นเสียง [ɪa] แบบภาษาไทยกรุงเทพฯ มากที่สุด

5.4 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ตามตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย ทัศนคติต่อภาษาและเพศ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

5.4.1 ผลจากการศึกษาการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยทางสังคมโดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่น พบว่า ตัวแปรทางสังคมคือ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย และทัศนคติต่อภาษามีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ส่วนตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับเสียง (ia) เพียงเสียงเดียว

สำหรับการศึกษาการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยทางสังคมโดยควบคุมตัวแปรอื่น พบว่าตัวแปรทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) เฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น กล่าวคือ ตัวแปรอายุ มีความสัมพันธ์กับเสียง (ə) และ (o) เฉพาะกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบทที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษา ส่วนเสียง (ia) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอายุเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น และเสียง (ua) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอายุเฉพาะกลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมืองทัศนคติทางบวกต่อภาษา ส่วนตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับเสียง (ə) และ เสียง (o) เฉพาะกลุ่มวัยกลางคนเพศหญิงทัศนคติทางบวกต่อภาษา ส่วนเสียง (ia) และ (ua) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น สำหรับตัวแปรทัศนคติต่อภาษา พบว่าตัวแปรทัศนคติต่อภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ของผู้พูด สุดท้ายตัวแปรเพศพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ə), (o) และ (ua) ของผู้พูด แต่ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับเสียง (ia) เฉพาะกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองทัศนคติทางลบต่อภาษา จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมากที่สุดคือ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย เพศ และทัศนคติต่อภาษาตามลำดับ

อย่างไรก็ตามผลการศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วน กล่าวคือ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย ทัศนคติต่อภาษา และเพศ มีอิทธิพลต่อการแปรของเสียงสระ (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น แต่ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ə), (o) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น เพราะกลุ่มผู้บอกภาษาเพศชายและเพศหญิงมีการใช้รูปแปรเสียง (ə), (o) และ (ua) ไม่แตกต่างกันในการวิเคราะห์แบบไม่ควบคุมตัวแปรซึ่งผลการศึกษสอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ญพร ตันวัฒนานันท์ (2525) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะต้นกักสิถิลในภาษาเชียงใหม่กับตัวแปรทางสังคมบางประการพบว่าเพศของผู้บอกภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้น และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิษฎา แก้วอุทัย (2551) ที่ศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมพบว่า ตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ของผู้พูด

ส่วนการแปรของเสียง (ia) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเพศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาลิรัฐ ทวีทรัพย์ (2537) ที่ศึกษาการแปรของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม พบว่าเพศหญิงอายุ 31-40 ปี และ 41 ปี

ขึ้นไป แวดวงภาษาถิ่นส่วนใหญ่ ในกลุ่มการศึกษาสูงและปานกลาง ใช้เสียงที่มีศักดิ์ศรี [ŋ] มากกว่าเพศชายที่ยังคงใช้เสียง [h] มากที่สุด และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิขญา แก้วอุทัย (2551) ที่ศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมที่พบว่า เพศของผู้พูดมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) โดยผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี ที่อาศัยในชุมชนเมืองเพศหญิงยังคงรักษาเสียง (ml) มากกว่าเพศชายที่มีการออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [l]

จะเห็นได้ว่าปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับเสียง (ə), (o) และ (ua) แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์กับเสียง (ia) เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น ดังนั้นการศึกษาด้านภาษาศาสตร์สังคมจึงยังควรคำนึงถึงปัจจัยเพศ เพราะการแสวงหาคำอธิบายเรื่องความแตกต่างของภาษาควรคำนึงถึงเรื่องเพศเป็นประการแรก เพราะเพศเป็นสิ่งที่แรกที่แยกคนให้ต่างกัน (มิลรอย 1978 อ้างถึงใน อมราประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2533, น.46)

สำหรับปัจจัยทัศนคติต่อภาษาเมื่อวิเคราะห์โดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่น พบว่า ทัศนคติต่อภาษามีความสัมพันธ์กับเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น แต่เมื่อวิเคราะห์โดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่นพบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่น ซึ่งผลการศึกษางานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภฤกษ์ หอมแก้ว (2540) ที่ศึกษาการแปรของ (ɛ) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชตามตัวแปรทางอายุและทัศนคติทางภาษา ซึ่งพบว่า ทัศนคติต่อภาษาเป็นตัวแปรทางสังคมที่สำคัญต่อการเลือกใช้รูปแบบแปรของ (ɛ) ของผู้บอกภาษาไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยไม่ควบคุมตัวแปรหรือไม่ควบคุมตัวแปรอื่น แต่ผลการศึกษากการแปรของเสียง (ə), (o), (ia) และ (ua) ในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นกับปัจจัยทัศนคติต่อภาษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนทรวรรค์ แสงงาม (2549) ที่ศึกษาการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาไซ่ง (ไทดำ) ที่พูดกันในพื้นที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การแปรของคำศัพท์ในภาษาไซ่งตามทัศนคติต่อภาษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้คำศัพท์ภาษาไซ่งในกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปี เมื่อวิเคราะห์การแปรของเสียงวรรณยุกต์ก็พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติต่อภาษา

5.4.2 ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาไม่สอดคล้องกับผลการเก็บข้อมูลทางภาษา กล่าวคือ เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางภาษา พบว่า ผู้บอกภาษาโดยเฉพาะกลุ่มวัยชราและกลุ่มวัยกลางคนที่ทัศนคติเชิงลบต่อภาษายังคงใช้ภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมาก

ที่สุด กรณีนี้ผู้วิจัยคิดว่าผู้บอกภาษาที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาน่าจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากกว่า แต่ผู้บอกภาษากลุ่มวัยชราและวัยกลางคนกลับเลือกใช้รูปแบบที่เป็นเสียงในภาษาไทยถิ่นขอนแก่นมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะแบบสอบถามทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาซึ่งคำตอบมี 2 ตัวเลือกคือ ภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นขอนแก่น ผู้บอกภาษาที่เลือกตอบภาษาไทยกรุงเทพฯ น่าจะเห็นว่าภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นภาษาที่มีศักดิ์ศรี (prestige) มากกว่าภาษาไทยถิ่นขอนแก่น และภาษาไทยกรุงเทพฯ ยังเป็นภาษาประจำชาติด้วย ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532, น101-102) กล่าวว่า ภาษามาตรฐานมักมีศักดิ์ศรีมากกว่าภาษาอื่นๆ และภาษาประจำชาติมักมีศักดิ์ศรีมากกว่าภาษาเฉพาะกลุ่ม แต่เมื่อผู้บอกภาษาตอบข้อมูลทางภาษาก็เลือกตอบภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันด้วยความเคยชินโดยไม่คำนึงถึงคำตอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษา

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ควรศึกษาภาษาไทยถิ่นขอนแก่นโดยใช้ปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การศึกษา แวดวงภาษา ว่ามีผลต่อการใช้ภาษาไทยถิ่นขอนแก่นหรือไม่อย่างไร

5.5.2 ควรศึกษาภาษาไทยถิ่นขอนแก่นในลักษณะเดียวกับงานวิจัยนี้อีกในอนาคต เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นมีความเจริญอย่างรวดเร็วเมื่อเวลาผ่านไปอาจทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางภาษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

5.5.3 ควรศึกษาการแปรของภาษาลักษณะเช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ในภาษาไทยถิ่นอีสานอื่นๆ เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงว่าจะมีลักษณะเหมือนหรือต่างไปจากภาษาไทยถิ่นขอนแก่นหรือไม่